

WYPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

KOD UCZNIĄ

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Miejsce na naklejkę.
Sprawdź, czy kod na naklejce to
O-900.

Egzamin ósmoklasisty

Język polski

DATA: **25 maja 2021 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **9:00**

CZAS PRACY: **do 180 minut**

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy arkusz składa się z 36 kolejno ponumerowanych stron.
2. Sprawdź, czy w arkuszu znajduje się 18 zadań.
3. Brak stron lub inne wady arkusza zgłoś nauczycielowi.
4. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
5. Wykonuj zadania zgodnie z poleceniami.
6. Wszystkie zadania rozwiązuj długopisem lub piórem.
7. W każdym zadaniu poprawna jest zawsze tylko jedna odpowiedź.
8. Jeśli się pomylisz, postępuj zgodnie z informacjami zamieszczonymi na następnej stronie.
9. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronach 3 i 4 tego arkusza egzaminacyjnego.

Powodzenia!

WYPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

Uprawnienia ucznia do dostosowania zasad oceniania.

Uczeń **nie przenosi** odpowiedzi na kartę odpowiedzi.

OPOP-**900**-2105

Zapoznaj się z poniższymi informacjami

1. Jak zaznaczyć pomyłkę w zadaniach zamkniętych?

Jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie skreśl i otocz kółkiem inne rozwiązanie, np.

A.

D.

albo

2. Jak zaznaczyć pomyłkę i zapisać poprawną odpowiedź w zadaniach otwartych?

Jeśli się pomylisz, zapisując odpowiedź w zadaniu otwartym, pomyłkę przekreśl i napisz poprawną odpowiedź

nad niepoprawnym fragmentem

stuszenie

Uważam, że bohater postąpił ~~dobrze~~.

lub obok niego

Uważam, że bohater postąpił ~~dobrze~~, stuszenie

**Lista lektur obowiązkowych w roku szkolnym 2020/2021
(zgodna z wymaganiami egzaminacyjnymi)**

Klasy VII i VIII

Charles Dickens, *Opowieść wigilijna*

Aleksander Fredro, *Zemsta*

Jan Kochanowski, wybór fraszek i trenów, w tym

Jan Kochanowski, *Tren VII*

Jan Kochanowski, *Tren VIII*

Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*

Adam Mickiewicz, *Reduta Orzona*

Adam Mickiewicz, *Śmierć Pułkownika*

Adam Mickiewicz, *Świtezianka*

Adam Mickiewicz, *Dziady* część II

Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz* (całość)

Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę*

Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis*

Henryk Sienkiewicz, *Latarnik*

Juliusz Słowacki, *Balladyna*

**Inne lektury obowiązkowe (zgodne z podstawą programową),
do których również można się odwołać**

Klasy VII i VIII

Jan Kochanowski, wybór pieśni i trenów, w tym

Jan Kochanowski, *Tren I*

Jan Kochanowski, *Tren V*

Ignacy Krasicki, *Żona modna*

Adam Mickiewicz, wybrany utwór z cyklu *Sonety krymskie*

Stefan Żeromski, *Szyfowe prace*

Sławomir Mrożek, *Artysta*

Melchior Wańkowicz, *Ziele na kraterze* (fragmenty)

Melchior Wańkowicz, *Tędy i owędy* (wybrany reportaż)

Zadania egzaminacyjne są wydrukowane na kolejnych stronach.

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

Henryk Sienkiewicz

LATARNIK

- Skąd jesteście?
- Jestem Polak.
- Coście robili dotąd?
- Tułałem się¹.
- Latarnik powinien lubić siedzieć na miejscu.
- Potrzebuję odpoczynku.
- Czy służyliście kiedy? Czy macie świadectwa uczciwej służby rządowej?

Stary człowiek wyciągnął z zanadra² spłowiąły³ jedwabny szmat⁴, podobny do strzępu⁵ starej chorągwi. Rozwinął go i rzekł:

- Oto są świadectwa. Ten krzyż dostałem w roku trzydziestym. Ten drugi jest hiszpański z wojny karlistowskiej; trzeci to legia francuska; czwarty otrzymałem na Węgrzech. Potem biłem się w Stanach przeciw południowcom, ale tam nie dają krzyżów – więc oto papier.

Falconbridge wziął papier i zaczął czytać.

- Hm! Skawiński? To jest wasze nazwisko?... Hm!... Dwie chorągwie zdobyte własnoręcznie w ataku na bagnety... Byliście walecznym żołnierzem!
- Potrafię być i sumiennym latarnikiem.
- Trzeba tam co dzień wchodzić po kilka razy na wieżę. Czy nogi macie zdrowe?
- Przeszedłem piechotą *pleny*⁶.
- *All right!*⁷ Czy jesteście obeznani⁸ ze służbą morską?
- Trzy lata służyłem na wielorybniku⁹.
- Próbowaliście różnych zawodów?

– Nie zaznałem tylko spokojności.

– Dlaczego?

Stary człowiek ruszył ramionami.

– Taki los...

– Wszelako¹⁰ na latarnika wydajecie mi się za starzy.

– *Sir*¹¹ – ozwał się nagle kandydat wzruszonym głosem. – Jestem bardzo znużony i skołatany. Dużo, widzicie, przeszedłem. Miejsce to jest jedno z takich, jakie najgoręcej pragnąłem otrzymać. Jestem stary, potrzebuję spokoju! Potrzebuję sobie powiedzieć: tu już będziesz siedział, to jest twój port. Ach, *Sir!* To od was tylko zależy. Drugi raz się może taka posada nie zdarzy. Co za szczęście, że byłem w Panamie... Błagam was... Jak mi Bóg miły, jestem jak statek, który jeśli nie wejdzie do portu, to zatonie... Jeśli chcecie uszczęśliwić człowieka starego... Przysięgam, że jestem uczciwy, ale... dość mam tego tułactwa...

Niebieskie oczy starca wyrażały tak gorącą prośbę, że Falconbridge, który miał dobre, proste serce, czuł się wzruszony.

– *Well!*¹² – rzekł. – Przyjmuję was. Jesteście latarnikiem.

Twarz starego zajaśniała niewypowiedzianą radością.

– Dziękuję.

– Czy możecie dziś jechać na wieżę?

– Tak jest.

– Zatem *good bye!*¹³... Jeszcze słowo: za każde uchybienie¹⁴ w służbie dostaniecie dymisję.

– *All right!*

Henryk Sienkiewicz, *Latarnik*, Warszawa 1977.

¹ Tułać się – przebywać na emigracji w różnych miejscach.

² Z zanadrza – tu: z kieszeni.

³ Spłowiwały – tu: bardzo jasny.

- ⁴ Szmat – tu: materiał.
- ⁵ Strzęp – tu: kawałek.
- ⁶ Pleny (z ang. plains) – obszar równinny w Ameryce Północnej.
- ⁷ All right! (ang.) – tu: dobrze, w porządku.
- ⁸ Obeznani – tu: zapoznani.
- ⁹ Wielorybnik – statek do połowu wielorybów.
- ¹⁰ Wszelako – jednak.
- ¹¹ Sir (ang.) – tu: proszę pana.
- ¹² Well! (ang.) – tu: dobrze.
- ¹³ Good bye! (ang.) – do widzenia.
- ¹⁴ Uchybienie – tu: błąd.

[387 wyrazów]

Zadanie 1. (1 pkt)

Po przeczytaniu tekstu ze str. 5–7 dokończ zdanie.

Otocz kółkiem jedną dobrą odpowiedź: A, B, C albo D.

Skawińskiemu zależało na posadzie latarnika, ponieważ

- A. marzył o takiej pracy od dziecka.
- B. zamierzał wykazać się walecznością.
- C. pragnął odpocząć po trudach tułaczki.
- D. wstydził się swojego dotychczasowego życia.

Zadanie 2. (1 pkt)

Poniżej są dwa pytania do tekstu ze str. 5–7.

Odpowiedz na pytania.

Otocz kółkiem TAK albo NIE.

1. Czy zachowanie Skawińskiego świadczy o tym, że boi się on nowych obowiązków?

TAK NIE

2. Czy Falconbridge przyjął Skawińskiego do pracy, dlatego że chciał mu pomóc?

TAK NIE

Zadanie 3. (1 pkt)

Przypomnij sobie treść całego utworu Henryka Sienkiewicza *Latarnik*.

Poniżej są dwa pytania do tekstu ze str. 5–7 i do całego utworu.

Odpowiedz na pytania.

Otocz kółkiem TAK albo NIE.

1. Czy tułaczka głównego bohatera spowodowana była sytuacją polityczną na ziemiach polskich?

TAK

NIE

2. Czy główny bohater utworu uczestniczył w walkach w różnych częściach świata?

TAK

NIE

Zadanie 4. (2 pkt)

Przypomnij sobie treść całego utworu Henryka Sienkiewicza *Latarnik*.

Na podstawie całego utworu *Latarnik* ułóż podane niżej treści zgodnie z porządkiem chronologicznym.

Wpisz litery (A–E) w kratki we właściwej kolejności.

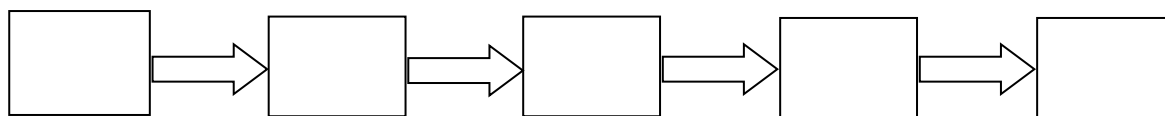
A. Wypadek łodzi na mieliźnie.

B. Zaginięcie latarnika z Aspinwall.

C. Rozmowa latarnika z Falconbridge'em.

D. Opuszczenie wyspy przez Skawińskiego.

E. Przybycie łodzi z przesyłką dla Skawińskiego.

Zadanie 5. (1 pkt)

Przypomnij sobie treść całego utworu Henryka Sienkiewicza *Latarnik*.

Odpowiedz na pytanie.

Czy – Twoim zdaniem – Skawiński był dobrym latarnikiem? Uzasadnij swoją odpowiedź.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 6. (1 pkt)

Po przeczytaniu tekstu ze str. 5–7 dokończ zdania.

Otocz kółkiem odpowiedź A albo B, a potem otocz kółkiem odpowiedź C albo D.

W podanym fragmencie utworu wydarzenia z życia Skawińskiego poznajemy dzięki

- A. relacji narratora.
- B. wypowiedziom bohatera.

Jest to przykład mowy

- C. zależnej.
- D. niezależnej.

Zadanie 7. (3 pkt)

Uwaga! Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronach 3 i 4 tego arkusza egzaminacyjnego.

1. Który bohater lektury obowiązkowej, innej niż *Latarnik*, doświadczył w życiu wielu trudności? Podaj tytuł tej lektury oraz jej bohatera.

Tytuł lektury:

Bohater lektury:

2. Napisz, jakich trudności doświadczył ten bohater i jak sobie z nimi poradził.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 8. (1 pkt)

Przypomnij sobie, co to jest równoważnik zdania.

Wybierz wypowiedzenie, które jest równoważnikiem zdania.

Otocz kółkiem jedną dobrą odpowiedź: A, B, C albo D.

A. *Dlaczego?*

B. *Tułałem się.*

C. *Jestem Polak.*

D. *Skąd jesteście?*

Zadanie 9. (1 pkt)

Na jednej ze stron internetowych promującej polskich pisarzy zamieszczono krótką notatkę dotyczącą Henryka Sienkiewicza. Niestety, jedno ze zdań zapisano niezgodnie z obowiązującymi regułami interpunkcyjnymi.

Otocz kółkiem zdanie: A, B, C albo D, w którym interpunkcja jest niepoprawna.

- A. Henryk Sienkiewicz był pierwszym polskim pisarzem, który otrzymał literacką Nagrodę Nobla.
- B. Jedną z pierwszych nowel, której autorem był Henryk Sienkiewicz, jest „Janko Muzykant”.
- C. Pisarz część swojego życia spędził na podróżach a w trakcie jednej z nich napisał „Latarnika”.
- D. Największą popularność przyniosła pisarzowi jego twórczość powieściowa, zwłaszcza proza historyczna.

Zadanie 10. (2 pkt)

Obejrzyj zamieszczoną poniżej ilustrację Stanisława Ożoga do utworu *Latarnik* Henryka Sienkiewicza.

www.bwazamosc.pl

Autor ilustracji za pomocą różnych elementów graficznych przedstawił swoją interpretację *Latarnika*. Wybierz dwa elementy graficzne (np. statek, mężczyzna czytający książkę, dom przypominający dwór Sopliców) i wyjaśnij ich sens w kontekście całego utworu Henryka Sienkiewicza.

Element graficzny 1.:

Wyjaśnienie:

.....

.....

.....

Element graficzny 2.:

Wyjaśnienie:

.....

.....

.....

.....

Zadania egzaminacyjne są wydrukowane na kolejnych stronach.

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania.

IM WIĘCEJ CZYTAMY, TYM STAJEMY SIĘ LEPSI!

[1] Weź do ręki książkę. Czytanie przynosi wiele korzyści, których jesteśmy zupełnie nieświadomi. Im więcej czytamy, tym stajemy się lepsi! Gdy czytamy w lekturze o sytuacjach i bohaterach niedostępnych w codzienności¹, uruchamiamy w sobie zdolność do krytycznego myślenia. Dzięki temu stajemy się bardziej świadomi i wrażliwi na potrzeby innych ludzi, ich kulturę i zwyczaje, również w realnym świecie. W efekcie stajemy się bardziej elastyczni w kontaktach² z drugim człowiekiem.

[2] Zaangażowane czytanie, w przeciwieństwie do powierzchownego przyswajania treści internetowych, jest wartością, która powoli zaczyna zanikać w naszym społeczeństwie, a którą podobnie jak inne dobra kultury, powinniśmy chronić i pielęgnować.

[3] Kontakt z książką w wersji papierowej pozytywnie wpływa na głębokie i zaangażowane czytanie. Przykładowo: brak hiperłączy³ w książkach uwalnia czytelnika od konieczności podejmowania decyzji – czy powinien kliknąć link, czy nie – co pozwala lepiej skupić się na narracji.

[4] Coraz więcej dowodów naukowych wskazuje także na to, że czytanie online⁴ jest mniej atrakcyjne nawet dla tych, którym internet towarzyszy od dziecka.

[5] Aktywne czytanie jest potrzebne nie tylko do tego, aby rozwijać naszą emocjonalność. Jest też istotnym elementem w rozwoju umiejętności czytania w ogóle. W przeciwieństwie do języka mówionego, który w normalnych okolicznościach rozwinię się zgodnie z programem dyktowanym przez nasze geny, umiejętność czytania musi być starannie rozwijana przez każdego z nas.

[6] Zaangażowany czytelnik, gdy czerpie radość z lektury, spowalnia swoje tempo czytania. Szybkie i płynne odczytywanie słów, połączone z powolnym, nieśpiesznym przyswajaniem treści, daje zaangażowanym czytelnikom czas na wzbogacenie lektury refleksją, analizą, wspomnieniami i opiniami. Dzięki temu tworzy się swego rodzaju bardzo osobista więź czytelnika z autorem.

[7] Nie sposób również pominąć najbardziej oczywistych korzyści płynących z czytania, takich jak pogłębienie zdolności językowych i komunikacyjnych oraz wzbogacenie słownictwa. Czytanie to również sposób na przyswajanie wiedzy w aktywny, a więc najefektywniejszy sposób. Każda z tych korzyści pozwala lepiej funkcjonować społecznie, a zatem daje nam większą pewność siebie, szerszą wiedzę oraz wzmacnia inteligencję emocjonalną.

Na podstawie: www.ciekawe.org

¹ Niedostępne w codzienności – tu: nie ma ich na co dzień.

² Elastyczny w kontaktach – tu: lepiej rozumie swojego rozmówcę.

³ Hiperłącze – element dokumentu elektronicznego prowadzący do innego dokumentu.

⁴ Online (ang.) – wymagający połączenia internetowego.

[356 wyrazów]

Zadanie 11. (2 pkt)

Po przeczytaniu tekstu ze str. 19–20 dokończ podane zdania.

Tematem tekstu *Im więcej czytamy, tym stajemy się lepsi!* jest

.....

Rozważania dotyczą również

.....

W końcowych wnioskach

.....

Zadanie 12. (1 pkt)

Przypomnij sobie, o czym jest mowa w 5. akapicie tekstu na str. 19.

Wybierz pytanie, na które odpowiedź znajdziesz w 5. akapicie tekstu.

Otocz kółkiem jedną dobrą odpowiedź: A, B, C albo D.

- A. Czy czytanie jest wartością, o którą należy dbać?
- B. Kiedy człowiek uwrażliwia się na kulturę innych ludzi?
- C. Dzięki czemu pogłębiamy nasze językowe umiejętności?
- D. Czy jest coś, co wpływa na doskonalenie umiejętności czytania?

Zadanie 13. (1 pkt)

Poniżej są dwa pytania do tekstu ze str. 19–20.

Odpowiedz na pytania.

Otocz kółkiem TAK albo NIE.

1. Czy z tekstu wynika, że jedną z korzyści czytania papierowych książek jest powiększenie zasobu naszego słownictwa?

TAK

NIE

2. Czy z tekstu wynika, że czytanie online jest bardziej atrakcyjne dla osób, które od najmłodszych lat korzystają z internetu?

TAK

NIE

Zadanie 14. (1 pkt)

Pomyśl, dlaczego w wyrazie *sprzyja* piszemy *rz*.

Wybierz wyraz, w którym obowiązuje taka sama zasada ortograficzna.

Otocz kółkiem jedną dobrą odpowiedź: A, B, C albo D.

A. *towarzyszy*

B. *zanurzonym*

C. *przeciwieństwie*

D. *powierzchnowego*

Zadanie 15. (1 pkt)

Dokończ zdania.

Otocz kółkiem odpowiedź A albo B, a potem otocz kółkiem odpowiedź C albo D.

W wypowiedzeniu *W efekcie stajemy się bardziej elastyczni w kontaktach z drugim człowiekiem* podkreślony wyraz to

- A. przysłówek.
- B. przymiotnik.

W wypowiedzeniu *W efekcie stajemy się bardziej elastyczni w kontaktach z drugim człowiekiem* podkreślony wyraz pełni funkcję

- C. przydawki.
- D. okolicznika.

Zadanie 16. (2 pkt)

Na jednym z portali społecznościowych rozpoczęła się dyskusja na temat *Jakie książki warto czytać?*

Zabierz głos w dyskusji. Napisz komentarz, w którym przedstawisz swoje stanowisko i poprzysz je dwoma argumentami.

Jakie książki warto czytać?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 17. (3 pkt)

Napisz ogłoszenie o otwarciu wystawy prac plastycznych inspirowanych lekturami szkolnymi. Zachęć koleżanki i kolegów do udziału w tym wydarzeniu.

Pamiętaj o poprawnej pisowni.

OGŁOSZENIE

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 18. (20 pkt)

Wybierz **jeden** z podanych tematów i napisz wypracowanie.

- Pamiętaj o zachowaniu formy wypowiedzi wskazanej w temacie: napisz **rozprawkę** albo **opowiadanie**.
- W wypracowaniu odwołaj się do **wybranej lektury obowiązkowej**. Lista lektur obowiązkowych znajduje się na stronach 3 i 4 tego arkusza egzaminacyjnego.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej **120 wyrazów**.
- Zapisz wypracowanie w wyznaczonym miejscu. Nie pisz na marginesie.

Temat 1.

Książki pozwalają nam przeżyć niezwykle przygody. Napisz rozprawkę, w której udowodnisz trafność tego stwierdzenia. Odwołaj się do wybranej lektury obowiązkowej oraz do innego utworu literackiego.

Możesz pisać zgodnie z planem:

- we wstępie napisz, co sądzisz na ten temat,
- w rozwinięciu napisz, dlaczego tak sądzisz, i swoje uzasadnienie potwierdź przykładem z lektury obowiązkowej oraz z innego utworu literackiego,
- w zakończeniu napisz wniosek, który wynika z całej Twojej wypowiedzi.

W swojej pracy możesz wykorzystać następujące zwroty:

uważam, że...; według mnie...; moim zdaniem...; na wstępie mojej pracy...; na początku moich rozważań...; aby uzasadnić moje zdanie...; potwierdzę to przykładem...; omówię teraz...; sądzę, że udało mi się udowodnić...; wszystko to prowadzi do wniosku, że...

Temat 2.

To była niezwykła podróż... Napisz opowiadanie o wspólnej podróży z bohaterem wybranej lektury obowiązkowej. Podczas tej podróży udało Wam się pomóc komuś, kto był w potrzebie. Wypracowanie powinno dowodzić, że dobrze znasz wybraną lekturę obowiązkową.

Pisz zgodnie z planem:

- we wstępie przedstaw wybranego bohatera,
- w rozwinięciu opisz wspólną podróż z wybranym bohaterem,
- wprowadź co najmniej pięć elementów spośród podanych: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, moment najwyższego napięcia, dialog, monolog, wspomnienie przeszłości,
- w zakończeniu podsumuj swoją wypowiedź.

W swojej pracy możesz wykorzystać następujące zwroty:

opowiem wam historię...; wydarzenia, które chcę opisać...; stało się coś, co zmieniło dalszy bieg zdarzeń...; wszystko byłoby dobrze gdyby nie...; najpierw...; na początku...; następnie...; kiedyś...; nazajutrz...; na pewno nie zapomnę tego wydarzenia...; nie zapomnę tego dnia...; to była fantastyczna przygoda...; dzięki temu zdarzeniu...

Wypracowanie
na temat nr

Miejsce dla
egzaminatora

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dotted lines for text entry.

Vertical box containing 17 horizontal lines, possibly for a list or index.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

A large vertical rectangular box containing 13 horizontal dotted lines on the left side and 13 horizontal solid lines on the right side, serving as a template for writing or marking.

Realizacja tematu wypowiedzi (0-2)	Elementy twórcze / elementy retoryczne (0-5)	Kompetencje literackie i kulturowe (0-2)	Kompozycja tekstu (0-2)	Styl (0-2)	Język (0-4)	Ortografia (0-2)	Interpunkcja (0-1)

Brudnopis

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....